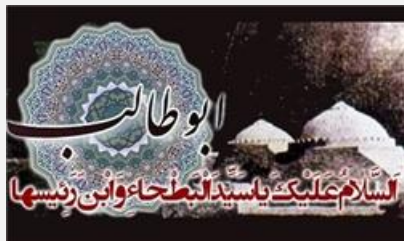

آیا ابوطالب(ع) مسلمان از دنیا رفت

ای برادرزاده تا ابوطالب در میان خاک خوابیده و لحد را بستر نساخته هرگز دشمنان به تو دست نخواهند یافت، به آنچه مأموری آشکار کن، از هیچ کس مترس، حقا که کیش محمد(ص) از بهترین آئین‌ها است.

ای برادرزاده تا ابوطالب در میان خاک خوابیده و لحد را بستر نساخته هرگز دشمنان به تو دست نخواهند یافت، به آنچه مأموری آشکار کن، از هیچ کس مترس، حقا که کیش محمد(ص) از بهترین آئین‌ها است.

به گزارش خبرنگار آیین و اندیشه خبرگزاری فارس، حضرت ابوطالب(ع) عموی عالیقدر پیامبر(ص) و مدافع صمیمی و حامی آن حضرت(ص) که از آغاز دعوت پیغمبر پیوسته با عقل و درایت، مرز بین حضرت و قریش را حفظ کرده و به حمایت برادرزاده خویش و پیشرفت دین خدا اهتمام داشت، سرانجام در هفتم رمضان سال دهم بعثت رسول خاتم(ص) جهان فانی را وداع گفت و به جوار رحمت حق شتافت.

رسول خاتم(ص) با ابوطالب(ع) تا آخر عمرش رابطه صمیمی داشت و سال مرگ او را «عام الحزن» سال اندوه نامید و در تشییع جنازه ابوطالب، فرمود: «و ابتاه! و احزنه» علیک کنت عندک بمنزلة العین من الحدقه و الروح من الجسد»(1)؛ وای پدرم! چقدر از مرگ تو غمگین هستم، من در نزد تو همانند چشم در حدقه، و روح در بدن بودم.(2) در خصوص ایمان قلبی ابوطالب(ع) پدر بزرگوار امام علی(ع) به پیامبر(ص) و مسلمان بودن وی ادله‌های فراوانی وجود دارد که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود.

* بررسی آثار علمی و ادبی ابوطالب

از میان ذخایر علمی و ادبی حضرت ابوطالب و قصائد طولانی وی، قطعاتی به چشم می‌خورد که بر ایمان حضرت ابوطالب(ع) دلالت دارد و مضمونش چنین است:

- اشخاص شریف و فهمیده بدانند که محمد(ص) همانند موسی و مسیح پیامبر است، همان نور آسمانی را که آن دو در اختیار داشتند او نیز دارد و تمام پیامبران به فرمان خداوند، مردم را راهنمایی و از گناه باز می‌دارند، سران قریش! تصوّر کرده‌اید که می‌توانید بر او دست بیاورید در صورتی که آرزویی را در سر می‌پرورانید که کمتر از خواب‌های آشفته نیست، او پیامبر است وحی از ناحیه خداوند بر او نازل می‌شود.(3)

- قریش آیا نمی‌دانید که ما او (محمد) را مانند موسی پیامبر یافته‌ایم و نام و نشان او در کتاب‌های آسمانی قید شده است و بندگان خدا محبت مخصوصی به وی دارند و نباید درباره کسی که خدا محبت او را در دل‌ها به ودیعت گذاشته ستم کرد.(4)

- ای برادرزاده تا ابوطالب در میان خاک خوابیده و لحد را بستر نساخته هرگز دشمنان به تو دست نخواهند یافت، به آنچه مأموری آشکار کن، از هیچ کس مترس و بشارت ده و چشمانی را روشن ساز، مرا به آیین خود خواندی و می‌دانم تو پند دهنده من هستی و در دعوت خود امین و درستکاری، حقا که کیش محمد(ص) از بهترین آئین‌ها است.(5)

* رفتار ابوطالب(ع) در اجتماع

حضرت ابوطالب(ع) بارها در موقعیت‌های مختلف به حمایت از پیامبر اکرم(ص) بر می‌خیزد و اعتقاد او به برادرزاده اش به حدی بود که او را همراه خود به مصلى برده و خدا را به مقام او قسم داد و باران رحمت طلبد، وی در راه حفظ پیامبر(ص) لحظه‌ای از پای ننشست و سه سال آوارگی و زندگی پر مشقت در شکاف کوه و اعماق دره «شعب ابیطالب» را بر ریاست مکه ترجیح داد تا آنجا که این آوارگی سه ساله او را فرسوده و بیمارکرد و چند روز پس از نقض محاصره اقتصادی دارفانی را وداع گفت.

وقتی آیه شریفه «و انذر عشیرتک الاقریین» نازل شد و پیامبر تمام خویشاوندان خود را دور خود جمع کرد و اسلام را به آن‌ها معرفی کرد، ابوطالب به او گفت: برادرزاده عزیزم قیام کن! تو والا مقامی! حزب تو از گرم‌ترین حزب‌ها است! تو فرزند مرد بزرگی هستی! هر گاه زبانی تو را آزار دهد، زبان‌های تیزی به دفاع از تو بر می‌خیزد و شمشیرهای برنده آن‌ها را می‌ریاید، به خدا سوگند، اعراب مانند کودک نسبت به مادرش در پیشگاه تو خاضع خواهند شد.(6)

* ابوطالب(ع) از منظر اهل بیت

وقتی امام علی(ع) خبر ارتحال ابوطالب را به پیامبر(ص) داد، وی سخت گریست و به علی(ع) دستور غسل و کفن و دفن را صادر کرد و از خدا برای او طلب مغفرت کرد(7) [5] در حالی که غسل و کفن و دفن میت مسلمان واجب بوده و انسان کافر غسل و کفن و دفن ندارد(8) و هیچ مسلمانی حق ندارد برای کافر از خداوند طلب مغفرت کند.(9)

باقر آل محمد(ص) نیز درباره ایمان جد بزرگوارش می‌فرماید: ایمان ابوطالب بر ایمان بسیاری از مردم ترجیح دارد و امیرمؤمنان دستور می‌داد از طرف وی حج به جا آورند.(10)

رئیس مکتب جعفری نیز می‌فرماید: حضرت ابوطالب(ع) همانند اصحاب کهف است که در دل ایمان داشتند و تظاهر به شرک می‌کردند، از این جهت دو بار مأجور خواهند بود.(11)

این روایت دلیل بر آن است که در مقاطعی از عمر خود، برای حفظ اسلام و جان پیامبر ایمان خود را کتمان کرده است، اما این کتمان نه تنها هیچ خدشهای به ایمان او وارد نمی‌سازد که نشانه درجه والای ایمان و اجر مضاعف او در پیشگاه خداوند است.

همچنین مردی به امام رضا(ع) عرض کرد: من در اسلام ابوطالب دچار تردید شده‌ام، امام رضا(ع) فرمود: بدان اگر معتقد به ایمان ابوطالب نباشی، سرانجامت آتش است.

* پی‌نوشت‌ها

1- تاریخ طبری، به نقل از کتاب ابوطالب، مؤمن قریش.

2- الغدیر، ج 7، ابوطالب مؤمن قریش، ص 303 تا 311

3- سبحانی، جعفر، فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام، ص 163، نشر مشعر، 1378، به نقل از دیوان ابو طالب ص 32، و سیره ابن هشام ج 1 ص 373.

4- همان

5- همان، به نقل از تاریخ ابن کثیر، ج 2 ص 42؛ تفسیر نمونه، ج 5، ص 195.

6- همان به نقل از سید بن طاووس، الطرائف، ص 85.

7- همان

8- مکی عاملی، محمد بن جمال‌الدین، الملععة الدمشقیة، ص 20، مؤسسه دارالفکر، 1374؛ امام خمینی(ره)، تحریر الوسیله، ج 1 ص 65، دار العلم، 1374؛ توضیح المسائل سیزده مرجع، ج 1 ص 313.

مسأله 542، دفتر تبلیغات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، 1383.

9-توبه، 113، پیامبر و کسانی را که ایمان آورده‌اند نرسد و شرعاً جایز و عقلاً صحیح نباشد که برای مشرکان آموزش بخواهند هر چند خویشان (آن‌ها) باشند، پس از آنکه برایشان آشکار شده که آنان اهل دوزخند.

10-ابن ابی الحدید، شرح نهج البلاغه، ج 14، ص 76.

11-سبحانی، جعفر، فروغ ابدیت، ج 1 ص 377، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، 1377، به نقل از اصول کافی ص 244.